

نقش فلسفہ در فرہنگ اسلامی

تالیف:

سید احمد حسن زادہ فرد

www.ketabir

سرشناسه: حسن زاده فرد، سیداحمد
عنوان و نام پدیدآور: نقش فلسفه در فرهنگ اسلامی/تالیف سیداحمد حسن زاده فرد
مشخصات نشر: خرم آباد: قلم اعظم، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۱۸۴ص.

شابک: ۷۰۰۰۰ ریال ۹۴۳۳۸-۸-۹-۶۰۰-۹۷۸:

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: فرهنگ -- فلسفه

موضوع: فرهنگ اسلامی

موضوع: فرهنگ اسلامی - ایران

رده بندی کنگره: ۱۳۹۳ ن ۵/ح ۶۲۱/ HM

رده بندی دیویی: ۰۱۳۰۶

شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۱۴۲۷۵

نام کتاب: نقش فلسفه در فرهنگ اسلامی

مولف: سید احمد حسن زاده فرد

ویراستار: دکتر سیده فرشته حسن زاده فرد، فاطمه عاله پور

ناشر: قلم اعظم

صفحه آرا و طراح جلد: رضا فهیمی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۳

چاپ: دژ

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

شابک: ۹۴۳۳۸-۸-۹-۶۰۰-۹۷۸

کلیه حقوق برای مولف محفوظ است

مراکز بخش:

قم، بوستان کتاب - تهران، انتشارات جامعه شناسان خیابان انقلاب

روبروی دانشگاه تهران تلفن: ۶۶۰۰۰۰۵۱

خرم آباد، انتشارات قلم اعظم. تلفن: ۰۹۱۶۹۸۰۴۲۷۵

فهرست مطالب

پیش گفتار ۱۰

فصل اول: تعاریف، اهمیت، ابعاد تعمیمی

پیشینه‌ی تحقیق	۱۴
موانع و محدودیت‌ها	۱۵
فلسفه چیست ؟	۱۶
تعریف لغوی و اصطلاحی فلسفه	۱۶
تعریف لغوی و اصطلاحی فرهنگ	۲۱
سطوح فرهنگ	۲۶
ویژگی‌ها و شاخص‌های فرهنگ عمومی	۲۸
چگونگی پیدایش و تغییرات فرهنگ	۴۳
اولین پیشگامان تعمیم فلسفه به فرهنگ عامه	۵۰
پیام سقراط	۵۱
فرهنگ و فلسفه	۵۴
فرهنگ میدان فلسفه	۶۶
فلسفه و تاریخ فرهنگی	۶۹
فلسفه و تغییر فرهنگی	۷۳
اهمیت تحقیق فلسفه در فرهنگ غرب:	۷۴
ضرورت تحقیق فلسفه در فرهنگ اسلامی (ایرانی)	۷۵
موضوع فلسفه و بُعد تعمیمی آن به فرهنگ	۷۷
اهمیت فلسفه‌ی فرهنگ از دیدگاه اندیشمندان	۷۹

۸۱	فلسفه و علم اخلاق
۸۲	ادبیات و فلسفه
۸۸	فلسفه‌ی هنر
۸۸	فلسفه‌ی مضاف
۹۰	فلسفه‌ی میان فرهنگی
۹۱	هدف فلسفه‌ی میان فرهنگی
۹۱	فلسفه‌ی میان فرهنگی و ریخت‌شناسی فرهنگ جهانی
۹۲	خصوصیت مهم اندیشه‌ی میان فرهنگی
۹۵	فلسفه تحول

فصل دوم: نمودار شناخت و مباحث مربوط به آن

۹۸	نمودار شناخت فلسفی
۹۹	ادراکات
۹۹	معقول چیست؟
۱۰۵	دسته‌بندی معقولات
۱۰۹	معقولات ثانویه
۱۱۰	فرق معقولات اولیه و ثانویه
۱۱۵	معقولات و صنعت فرهنگی
۱۱۵	تعریف صنعت فرهنگی
۱۱۷	ویژگی‌های صنعت فرهنگی
۱۱۸	انواع صنعت فرهنگی
۱۱۹	چارچوب نظری صنعت فرهنگی
۱۲۵	صنعت فرهنگی و موسیقی عامه
۱۲۹	صنعت فرهنگی و فرهنگ رسانه

۱۳۲.....	صنعت فرهنگی و جهانی شدن
۱۳۶.....	صنعت فرهنگی و ورزش
۱۴۳.....	صنعت و فرهنگ در کشورهای روبه توسعه
۱۴۷.....	اهمیت صنایع فرهنگی در ایران
۱۴۹.....	نتیجه گیری صنعت فرهنگی
۱۵۰.....	زیباشناسی در فلسفه
۱۵۳.....	زیبایی شناسی از نظر فلاسفه ی بزرگ
۱۶۱.....	فیلسوفان اسلامی و زیباشناسی
۱۶۲.....	زیباشناختی نقطه ی اشتراک صنعت فرهنگی در فلسفه
۱۶۵.....	مفهوم نیت:
۱۶۷.....	اهمیت نیت:
۱۷۰.....	نقش نیت در خودشناسی و خودسازی
۱۷۱.....	انگیزه
۱۷۲.....	ویژگی های انگیزه
۱۷۲.....	انگیزه و رفتار:
۱۷۳.....	زنای ذهن
۱۷۶.....	رفتارگرایی
۱۷۸.....	علم حصولی و علم حضوری
۱۸۰.....	فرهنگ و حکمت عملی و نظری
۱۸۲.....	انسان نورانی و سنت صدرایی
۱۸۹.....	یک پیشنهاد در فلسفه ی فرهنگ
۱۹۰.....	نتیجه گیری
۱۹۲.....	منابع و مأخذ

پیش گفتار

هدف از نگارش این کتاب با توجه به بدیع بودن موضوع در سطح کشور و جهان و در عین حال زمینه و آمایش بسیار بالای آن، تحلیل و تشریح علمی فرهنگ می باشد که دیدگاه هر فیلسوفی را می توان به آن تعمیم داد. شناخت ناشی از فلسفه و بُعد تاثیرگذار آن بر رفتار اجتماعی افراد، ما را بر آن داشت که به تألیف این کتاب پردازیم. بدین نحو که هر چه بیشتر در سطح بالاتری از دانش فلسفه باشیم، به همان اندازه بُعد رفتار ارزشی ماهیتی فرهنگ دینی، بیشتر خود را نمایان می سازد. رفتار آدمی در جهان امروز حاصل تکرار حواس به ویژه دو حس دیداری و شنیداری با نظر به تنوع و زیباشناختی است که حاصل صنعت فرهنگی (ایترنست، ماهواره، تلویزیون، گوشی موبایل، کتاب، نشریات و...) می باشد. بر خلاف گذشته که رفتار، بیشتر حاصل شناخت های ذهنی یا استدلال های عقلی یا تجربی و یا تعمیمی از آن ها بوده است. امروزه صنعت فرهنگی در سطحی بالاتر، تعمیمی از همه ی این ها می باشد. رشد فرهنگی و استفاده ی صحیح و مستدل از فرهنگ کاربردی نیازمند بار علمی و ایده های فلسفی می باشد. روزی خواهد رسید که بر عکس سایر علوم، فرهنگ چه در بُعد انسان شناسی غربی و چه فرهنگ دینی برای

استفاده‌ی صحیح از خود، محتاج به واقعیت‌های ناشی از فلسفه باشد و این جزء با توجه به شناخت چالش‌های فرهنگی روز در سطح جهانی میسر نمی‌شود و از طرفی این امر هم تحقق پیدا نمی‌کند، مگر با رشد فناوری و صنعت فرهنگی که جهان را به صورت یک دهکده‌ی کوچک در آورده است. افراد دهکده، برای فرار از بحران فرهنگی به رقابت در فلسفه‌مندی فرهنگی می‌پردازند و بدین طریق مدینه‌ی فاضله‌ی خود را ایجاد خواهند نمود. شاید یکی از بهترین ابعاد فلسفه‌ی کاربردی چه در حال و چه در آینده همین باشد، بر عکس کسانی که فلسفه را امری غیر کاربردی و کهنه می‌پندارند. ابعاد فلسفه‌ی کاربردی را می‌توان با نمودار زیر ترسیم کرد:

رشد فناوری و صنعت فرهنگی ← شناخت چالش‌های فرهنگی ←
رشد فرهنگی ← ایده‌های فلسفی و شناخت ناشی از آن
شیوه ما به صورت تحلیل و توصیف موضوع در قالب یک نمودار ابتکاری می‌باشد که در متن کتاب به صورت مفصل توضیح داده شده است. نتیجه‌ی حاصله این است که فلسفه چه به صورت میان فرهنگی و چه به صورت فلسفه‌ی مضاف می‌تواند میزبان خوبی برای هماهنگ‌سازی و تقارب فرهنگ‌ها باشد و این امر حاصل نمی‌شود، مگر این‌که اولاً: بیشترین فعالیت علمی در کسب فلسفه‌ی فرهنگ داشته باشیم، ثانیاً در به‌دست آوردن و استفاده از صنایع فرهنگی نیز توانمند

باشیم؛ ثالثاً در بحث زیباشناختی حاصل از این صنعت اهتمام خاص داشته باشیم تا بتوانیم فرهنگ ایده‌آل آرمانی اسلامی را با درک فلسفی به فرهنگ واقعی جهانی ارتقا دهیم.

از آنجا که اولین کتابی است که تا این تاریخ به تأثیر فلسفه در فرهنگ می‌پردازد، ناشی از ضعف و اشکال نبوده که امیدوارم اندیشمندان و صاحب نظران فلسفی و فرهنگی ضمن عفو، ما را از نظرات و پیشنهادات تکمیلی خود بی بهره نسازند، کتاب حاضر در راستای منویات مقام معظم رهبری بوده، که علاوه بر آگاهی بخشی برای عموم مردم منبعی علمی و تخصصی برای تدریس در گرایش های مرتبط در دانشگاه می باشد.

اتمام دعا - سید احمد حسن زاده فرد